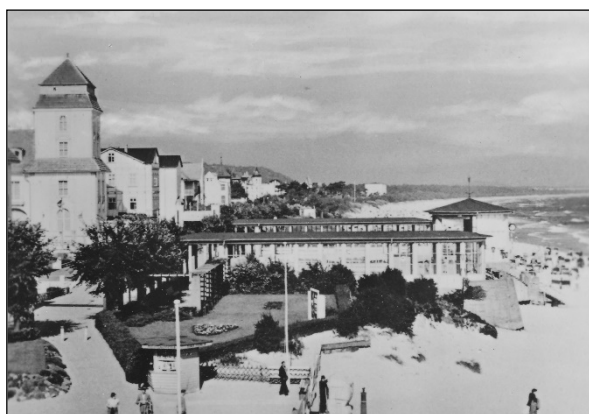

En husmand på charmetur til Rostock 1959

Skrevet af Niels Nørgaard Nielsen. Billedtekster markeret med kursiv er fra husmand Sørensen's scrapbog med foto, invitationer og udklip fra turen.

I juni 1959 modtog husmand Sørensen fra Suldrup-området et brev fra en noget uventet kant. At det var ham, der var modtager var nok ikke tilfældigt, idet Sørensen var en kendt og agtet person med stort organisatorisk engagement i husmandsbevægelsen.

"Badehoteller ved Østersøen"

Efter aftale med redaktør Thomas Christensen, Århus, henvender jeg mig til Dem angående "Østersøugen", som finder sted i Rostock i den Tyske Demokratiske Republik fra den 27. juni og til og med den 5. juli. Afrejsen fra Danmark finder sted fredag den 26. juni.

I forbindelse med denne uge har regeringen i DDR indbudt nogle gæster i samme periode til "Østersøugen". De vil få lejlighed til at se på arrangementerne samt se landbrug, fabrikker, institutioner, film og teater evt. skoler osv. Man skal bo på hotel i en af Østersøbyerne og får stillet de nødvendige transportmidler til rådighed, så man kan komme rundt og se på tingene. Ligeledes er der en udmærket forplejning og et mindre beløb i lomme-penge.

"Vores chauffør Helmuth Damm fra Leipzig og rejsefører Otto Bühren"

Jeg vil forhøre Dem, om De evt. med hustru skulle ønske at deltage i Østersøugen som gæst. Udgifterne er rejsen til Warnemünde. I DDR afholdes alle udgifterne af værterne. Til Deres orientering deltager der andre fra Husmandsforeningerne i Østersøugen. I håb om at høre fra Dem snarest.

Med venlig hilsen

Afsenderen, Ingmar Wagner (1921 - 1997), kendt som Ingmar Laksko på grund af hans altid ulastelige påklædning i hvid skjorte, mørk habit og blankpudsede sorte sko, var ikke en hr. hvem-som-helst. Af senere korrespondance fremgik det, at Wagner skrev på vegne af Østersøugens Komite. Lad os først lige kigge på, hvad han ellers var kendt for. Han var DKP's (Danmarks Kommunistiske Partis) primære kontaktperson i forhold til DDR, Den Tyske Demokratiske Republik (Øst-Tyskland), og gennem ham fandt store økonomiske midler vej fra DDR til DKP. En lignende rolle spillede han, som her, i organiseringen af DDR's Østersøuger, et udstillingsvindue for det på daværende tidspunkt isolerede land.

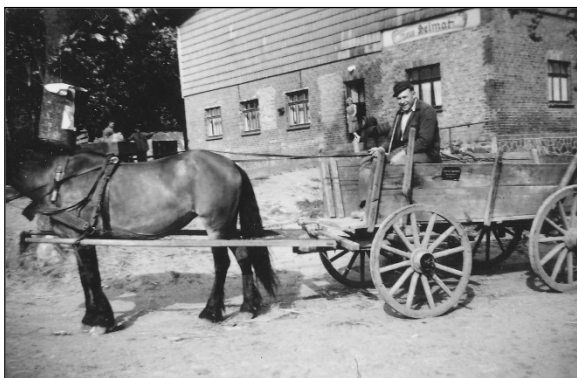
"Den eneste russiske soldat vi så - han var fra Berlins Radio"

"Musikken rykker ind inden Leningrad og Rostock spiller fodbold - invalide på første parket"

"Der høstes - hver kollektiv bonde har sit eget hus"

[Dette foregik samtidig med en stor bølge tvangskollektiviseringer, der drev et stort antal bønder på flugt til vesten. Ikke alt var dog så moderne - her på kollektivbruget "Neue Heimat"] – redaktionens kommentar

I lange perioder var DDR nærmest hans andet hjem, da han i perioder kontinuerligt pendlede frem og tilbage imellem Dronningens Tværgade (DKP's kontorer i København) og Østberlin. Ved mindst en lejlighed gjorde han indsigelser over for partifunktionærer i DDR's regeringsparti SED (Sozialistische Einheitspartei Deutschlands), da han frygtede, at en afsløring af Stasis aggressive hvervninger af spioner kunne skade DKP indenrigspolitisk. Rollen som kontaktperson gjorde, at han blev holdt observeret af de danske efterretningstjenester.

Ser man nærmere på, hvem der stod bag disse Østersøuger, fremgår det, at komiteen bestod af ingen ringere end Walther Ulbricht (førstesekretær i SED), Otto Grotewohl (ministerpræsident i DDR), en længere række ministre og endelig en række lokale spidser i SED.

Wagner skrev i sit brev, at der ville deltage andre personer fra Husmandsbewægelsen. Det er muligt, der gjorde; de kan dog ikke identificeres. Dog kan man se af deltagerlisten, der omfattede 25 personer, at foruden Ingmar Wagner og en række tilknyttede østtyske guider og chauffører, deltog en række kendte folk med tilknytning til DKP: Ditte Cederstrand (forfatter), Carl Erik Beckgård (DKP's revisor), dennes hustru Esther Beckgård, Harald Herdal (forfatter), Anja og Gunner Gersov samt nogle kendte personligheder uden kendt tilknytning til DKP. Alt i alt ikke en kreds, der kan siges at repræsentere "det brede Danmark". Retfærdigvis skal det siges, at vi ikke ved hvor mange, der har været inviteret, men har afslået. Dog er det en kendt sag, at invitationer til Østersøugerne først og fremmest blev sendt til folk, der mentes at kunne påvirkes til et positivt syn på DDR. Med håbet om, at de efter oplevelsen ville optræde som hvad vi nu kalder "påvirkningsagenter".

Østersøugerne blev afholdt hvert år som et modstykke til den traditionelle Kieler-uge i vest. Første gang i 1958, sidst i 1975. Hvert år med omtrent samme koncept: En fremvisning af alt det bedste man kunne byde på og invitation til udvalgte udenlandske gæster -

"Den store folkefest i Rostock søndag d. 27. juni 1959. Marienkirken i baggrunden"

"40.000 mennesker samlet"

og et stort efterfølgende arbejde på via medier at formidle arrangementets store succes. Hvordan turen påvirkede husmand Sørensen ved vi ikke, men hans kommentarer til billederne fra turen er tydeligvis meget positive.

Selskabet sejlede fra Gedser til Warnemünde med den aldrende dampfærge "Danmark". I Rostock og omegn blev de transporteret rundt i luksusbiler af typen EMW 340 fra Eisenach.

Rejseselskabet kom rundt i Rostock og omegn, blandt andet en tur til Rügen og en sejltur på "Die Ostsee - ein Meer des Friedens" i et af marinens fartøjer. Nye havneanlæg, skibsværfter og fabrikker blev vist frem.

Et hypermoderne landbrugskollektiv med mange mejetærskere, moderne malkeanlæg blev vist frem som modstykke til et privat landbrug, hvor alt så ud til at være i forfald.

Man fik også forevist de stadig sønderbombede kvarterer i Rostock og de nyopførte pragtbygninger i Langestrasse med videre - man skal heller ikke glemme, at der blev lagt vægt på det friske badeliv på og ved hotellerne ved Østersøen. Højdepunktet i turen var naturligvis det store arrangement på Neumarkt i Rostock ved Marienkirken.

Alt var betalt af Østersø-komiteen. Var man i besiddelse af et sådant "Ehrenkarte", kunne man komme ind til samtlige arrangementer og spise på de udvalgte hoteller.

Skulle man endelig mangle noget, var der jo de tildelte lomme penge at gøre godt med.

